

DWUNASTKA

BIEŻANÓW ■ NOWY BIEŻANÓW ■ PROKOCIM ■ NOWY PROKOCIM ■ NA KOZŁÓWCE ■ RŻĄKA

W numerze:

Ważniejsze uchwały Rady Dzielnic XII	str. 2
Napisano do nas	str. 3
W podzięce za serce	str. 3
„Gagatek” zaprasza	str. 3
Park „Aleksandry”	str. 3
Z ostatniej chwili	str. 3
Familiada „ToR” 2004	str. 4
Z Paderewskim w nazwie	str. 5
Cmentarz Bieżanowski	str. 6
Prokocim w II wojnie światowej (cz. 1)	str. 6
Nasz oaza zieleni	str. 7
Prężna działalność Koła nr 10	str. 7
Konkurs – Wrzosowe Święto Ziemiaka	str. 7
II Małopolski Przegląd Pieśni Patriotycznej	str. 8
Uwaga ambrozja	str. 8
Życzenia	str. 8

Poprzednie wydanie
DWUNASTKI
można otrzymać
w sekretariacie
Rady Dzielnic

Z PADEREWSKIM W NAZWIE

22 i 23 czerwca 2004 r. w Gimnazjum nr 33 na osiedlu Rżąka odbyły się uroczystości związane z nadaniem szkole imienia Ignacego Jana Paderewskiego.

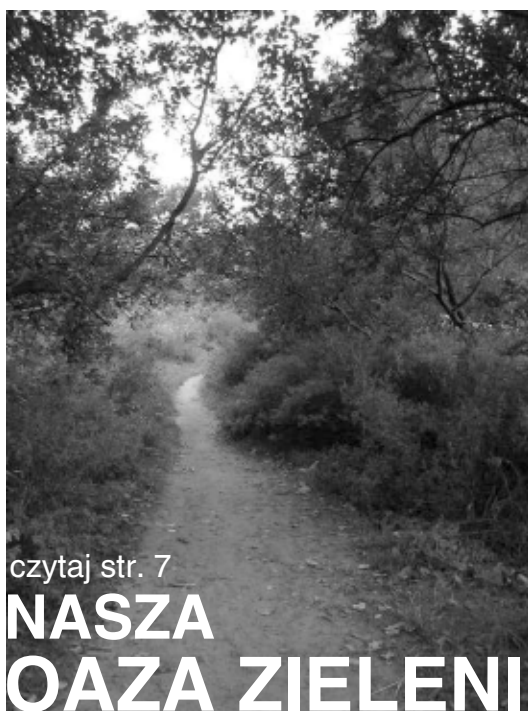
Ignacy Jan Paderewski to wielki Polak, który w obecnych czasach, jak rzadko kto, może być wzorem do naśladowania dla polskich uczniów. Potrafił połączyć niezwykle talent, pasję artystyczną z ciekawością świa-

ta, zamiłowaniem do zwiedzania, a wszystko to podporządkował jednej wielkiej idei – służbie Ojczyźnie.

Ignacy Paderewski urodził się 6 listopada 1860 r. w Kuryłówce na Podolu, w rodzinie o patriotycznych tradycjach. Po studiach w Warszawie, Berlinie i Wiedniu, występem w paryskiej Sali Gerarda w 1888 r. rozpoczął światową karierę.

czytaj str. 5

czytaj str. 7

NASZA OAZA ZIELENI

BIEŚLANA – NIGDY WIĘCEJ!

Solidaryzujemy się z wszystkimi, którzy potępiają bestialski atak terrorystyczny na Szkołę Podstawową w Bieślanie pn. Osetii /Rosja/.

Jesteśmy wstrząśnięci i przerażeni ogromem tragedii jaka dotknęła bieślańskich zakładników – 335 zabitych, 250 zaginionych, ok. 600 rannych – połowa ofiar to dzieci, które przyszły powitać nowy rok szkolny. Łączymy się w bólu i cierpieniu z rodzinami ofiar i wszystkich pokrzywdzonych. Pragniemy Wam pomóc duchowo i materialnie. I wszyscy razem krzyczymy – Dzieci to Świętość! – Szkoła to Sacrum! Precz! – z terroryzmem! Precz! – z wojną! i dyskryminacją wyznaniową!

Niech maksyma Jezusowa – „Zło dobrem zwyciężaj” stanie się nakazem dla naszej’ ginącej cywilizacji!

Lucyna Nieckula

FAMILIADA „ToR” 2004

Kraków – Nowy Bieżanów, 24–26 września 2004 r.

czytaj str. 4

DWUNASTKA

nakład: 8 tys. egz.

WYDAWCA:

Dzielnica XII Bieżanów-Prokocim

REDAGUJE ZESPÓŁ: Piotr Czajowski – Redaktor Naczelny
Michał Majerczak

– Zastępca Redaktora Naczelnego

Ewa Wicher

Kazimiera Jelonek

Maria Antonina Hołuj

Antoni Madej

Dawid Kwiatkowski

Jarosław Wójcik

Mariusz Korab Chrzanowski

ADRES REDAKCJI:

ul. Kurczaba 3

DYŻUR REDAKCYJNY:

czwartek w godz. 17-18

tel./fax: (012) 658 26 11

OPRACOWANIE**GRAFICZNE I SKIAD****ORAZ PRZYGOTOWANIE I DRUK:**

Geinfo Sp. z o.o.

ul. Ładna 14

tel. (012) 411 75 23

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania artykułów oraz opatrzenia ich własnymi tytułami.

Artykułów nie zamówionych redakcja nie zwraca.

Wydawca nie ponosi

odpowiedzialności za treść reklam.

**Rada Dzielnicy XII
Bieżanów-Prokocim
ul. Kurczaba 3
tel./fax: 658 26 11**

e-mail: rada@dzielnica12.krakow.pl
www.dzielnica12.krakow.pl

Sekretariat przyjmuje:

poniedziałek 12-15

wtorek 15-18

środa 12-15

czwartek 12-15

piątek 12-15

Dyżury Członków Zarządu:

Przewodniczący:

Stanisław Dziob piątek 10-12

Z-ca Przewodniczącego:

Jarosław Chodorowski środa 17-18

Zbigniew Kożuch czwartek 17-18

Dawid Kwiatkowski poniedziałek 12-13

Krzysztof Reguła wtorek 18-19

**Ważniejsze Uchwały Rady Dzielnicy XII
Sesja XXIX z dnia 31 sierpnia 2004 r.****Uchwała Nr XXIX/288/2004**

dotyczy: przeznaczenia środków w wysokości 3.500 zł w ramach zadań priorytetowych na 2004 r.

Na podstawie § 5 ust. 5 Statutu Dzielnicy XII stanowiącego załącznik nr XII do uchwały Nr LXVII/660/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 18.12.1996 r. w sprawie organizacji i zakresu działania dzielnic (tekst jednolity: Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 6.11.2002 r Nr 243, poz. 3278) Rada Dzielnicy XII Miasta Krakowa uchwała, co następuje:

- § 1 Przeznacza się środki z zadań priorytetowych na rok 2004 z działu 750 – Informacja i łączność z mieszkańcami w wysokości 3.500 zł pozostałe z przetargu na zadanie pn. „Wydawanie gazetki” na: „Wydanie publikacji o historii i mieszkańcach Prokocimia.
- § 2 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE: Uchwała jest realizacją polityki RDZXII propagowania historii Dzielnicy i jej zasłużonych mieszkańców.

Uchwała Nr XXIX/291/2004

dotyczy: przeniesienia środków w wysokości 5.000 zł w ramach zadań priorytetowych na 2004 r.

Na podstawie § 5 ust. 5 Statutu Dzielnicy XII stanowiącego załącznik nr XII do uchwały Nr LXVII/660/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 18.12.1996 r. w sprawie organizacji i zakresu działania dzielnic (tekst jednolity: Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 6.11.2002 r Nr 243, poz. 3278) Rada Dzielnicy XII Miasta Krakowa uchwała, co następuje:

- § 1 Przenosi się środki z zadań priorytetowych na rok 2004 w wysokości 5.000 zł z: działu 750 – Informacja i łączność z mieszkańcami pozostałe po przetargu na zadanie pn. „Wydawanie gazetki” na dział 754 – Bezpieczeństwo publiczne na zadanie pn. „Dofinansowanie realizacji monitoringu szkolnego w ZSO Nr 12 przy ulicy Telimieny.
- § 2 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała Nr XXIX/292/2004

dotyczy: przeznaczenia środków w wysokości 3.000 zł w ramach zadań priorytetowych na 2004 r.

Na podstawie § 5 ust. 5 Statutu Dzielnicy XII stanowiącego załącznik nr XII do uchwały Nr LXVII/660/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 18.12.1996 r. w sprawie organizacji i zakresu działania dzielnic (tekst jednolity: Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 6.11.2002 r Nr 243, poz. 3278) Rada Dzielnicy XII Miasta Krakowa uchwała, co następuje:

- § 1 Przeznacza się środki z zadań priorytetowych na rok 2004 w wysokości 3.000 zł z zakupów w dziale 750 – Informacja i łączność z mieszkańcami na zadanie pn. 1. Dofinansowanie „Organizacji Familiady w N. Bieżanowie” przez ZSO Nr 12.
- § 2 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uchwała Nr XXIX/293/2004

dotyczy: uzupełnienie listy zadań powierzonych o zadanie pn. „Budowa zatoki parkingowej przy ul. Kurczaba między blokami 9 a 11 w poz. 12

Na podstawie § 6 ust. 1 pkt. 2 Statutu Dzielnicy XII stanowiącego załącznik nr XII do uchwały Nr LXVII/660/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 18.12.1996 r. w sprawie organizacji i zakresu działania dzielnic (tekst jednolity: Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 6.11.2002 r. Nr 243, poz. 3278) Rada Dzielnicy XII Miasta Krakowa uchwała, co następuje:

- § 1 Uzupełnia się listę rankingową zadań powierzonych na 2004 r. w ramach „remontu dróg i chodników” o zadanie pn. „Budowa zatoki parkingowej przy ulicy Kurczaba między blokami 9 a 11” w poz. 12.
- § 2 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Dyżur dzielnicowego

W każdy wtorek w lokalu Rady Dzielnicy XII Bieżanów-Prokocim, w godz. 17-19 pełni dyżur pracownik policji, przyjmując uwagi na temat bezpieczeństwa publicznego i pojawiających się na osiedlach zagrożeń. Tel. kontaktowy w trakcie dyżurów 658 26 11.

Uchwała Nr XXIX/294/2004

dotyczy: przeznaczają się środki z zadań priorytetowych na 2004 r.

Na podstawie § 5 ust. 5 Statutu Dzielnicy XII stanowiącego załącznik nr XII do uchwały Nr LXVII/660/96 Rady Miasta Krakowa z dnia 18.12.1996 r. w sprawie organizacji i zakresu działania dzielnic (tekst jednolity: Dziennik Urzędowy Województwa Małopolskiego z dnia 6.11.2002 r Nr 243, poz. 3278) Rada Dzielnicy XII Miasta Krakowa uchwala, co następuje:

- § 1 Przeznacza się kwotę 11.000 zł. na zadanie pn. „Remont deptaka od ul. Ćwiklińskiej do bl. Nr 27 przy ul. Telimeny” oraz kwotę 13.500 zł. na zadanie pn. „Remont chodników przy ul. Teligi bl. 16, 18, 20” z zadania pn. „Remont chodnika wzdłuż bl. Nr 9 w ul. Kurczaba”.
- § 2 Wymienione zadania wchodzi w zakres zadań priorytetowych na rok 2004.
- § 3 Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Napisano do nas

(Zgodnie z pismem ZGK/4035/TEZ/769/2004 z dnia 27.05.2004)
Dotyczy pisma: Dz-12.0717-100/2004 z dnia 27.04.2004 r.

W odpowiedzi na w/w pismo Zarząd Gospodarki Komunalnej informuje, że włączył się w akcję „Posprzątaj Kozłówek” zorganizowaną w dniu 11.05.2004 r. poprzez przekazanie worków na śmieci i gumowych rękawic a także nadzór nad wykonywanymi pracami porządkowymi. Ponadto na zlecenie tegoż Zarządu ławki zlokalizowane na terenie zieleńców przy ulicach Okólnej i Spół-

dzielników na działkach nr 235/28 i 312 obr. 50 j.ewid. Podgórze zostaną wyremontowane i odmalowane a zniszczone kosze wymienione na nowe. Nastąpi to na przełomie 2 i 3 kwartału b.r. po rozstrzygnięciu przetargu i wyłonieniu wykonawcy na prace interwencyjne w zakresie małej architektury.

*Z up. Dyrektora ZGK – Wacław Skubida,
Kierownik Oddziału Eksploatacji*

Sprawozdanie Straży Miejskiej dotyczące kontroli posiadania umów na wywóz nieczystości płynących na ulicach Na Wrzosach, Ściegiennego, Żabia

W dniach od 17.05.2004 r. do 4.06.2004 r. Straż Miejska Oddział Podgórze – Prokocim przeprowadziła działania mające na celu ochronę czystości wód rzeki Drwinki poprzez niedopuszczenie do odprowadzenia nieczystości płynnych do rzeki.

Ogółem – pod kątem posiadania umów na wywóz nieczystości płynnych – skontrolowano 29 posesji. W czasie kontroli stwierdzono, iż w 11 przypadkach brak jest prawidłowego uregulowania dotyczącego usuwania odpadów ciekłych. W wyniku działań Straży Miejskiej na właścicieli nieruchomości nałożono 10 mandatów karnych, 1 osobę pouczono. Osoby

ukarane i pouczone zobowiązano do zawarcia umów z jednostkami wywozowymi celem zapewnienia prawidłowej gospodarki ściekami. W czasie rekontroli przeprowadzonej w dniach od 1.06.2004 r. do 4.06.2004 r. stwierdzono, iż wszyscy zobowiązani właściciele nieruchomości zawarli odpowiednie umowy.

Informuję ponadto, iż Straż Miejska będzie kontynuować działania mające na celu ochronę rzeki Drwinki przed zanieczyszczeniami.

*Z up. Komendanta – Tadeusz Góralik,
Naczelnik Oddziału*

„GAGATEK” ZAPRASZA...

Po wakacjach do normalnego trybu pracy wrócił „Gagatek” – Świetlica Środowiskowa działająca przy parafii Najświętszej Rodziny w Krakowie – Nowym Bieżanowie. Podczas wakacji dzieci uczestniczyły w półkolonii, w ramach której mogły m. in. uczestniczyć w licznych wycieczkach, chodzić na basen oraz jeździć konno.

W nowym roku szkolnym „Gagatek” działa od poniedziałku do piątku, w godzinach od 16.00 do 20.00. Pod opieką wychowawców dzieci mogą w sposób wartościowy spędzić czas po zajęciach w szkole. Placówka oferuje przede wszystkim pomoc w nauce oraz spotkania w grupach rówieśniczych, a także umożliwia dzieciom rozwijanie własnych zainteresowań poprzez udział w sekcjach: sportowej, teatralnej, plastycznej, muzycznej oraz komputerowej.

Zapisy dzieci w wieku szkolnym oraz wszelkie informacje dotyczące zajęć udzielane są rodzicom w godzinach funkcjonowania „Gagatka”. Świetlica mieści się w budynku przy ul. Aleksandry 1 (wejście koło apteki).

PARK „ALEKSANDRY”

Niezależnie od wieku i trybu życia każdy chciałby czasem odpocząć w miejscu przyjemnym i pełnym zieleni.

W nowych osiedlach czasem trudno znaleźć takie miejsce. Jeśli nawet są enklawy zieleni często teren ten jest niedostępny, lub niebezpieczny.

Taki właśnie jest obszar zieleni pomiędzy ulicami Aleksandry, Ćwiklińskiej i Jerzmanowskiego, określony w wielu opracowaniach dotyczących zagospodarowania przestrzennego jako zieleń parkowa (ZP).

Ale, aby naprawdę stał się zielenią parkową obszar ten wymaga wielu działań począwszy od przygotowania koncepcji, później projektu i wreszcie realizacji tegoż projektu.

Obszar, o którym mówimy obejmuje około 16 ha w przeważającej większości prywatnych terenów. Z inicjatywy Radnej Grażyny Fijałkowskiej zadanie to znalazło się w budownictwie miasta i obecnie trwają prace nad opracowaniem koncepcji „Parku Aleksandry”.

Oczekuje się, że koncepcja uwzględni liczne postulaty dotyczące zarówno niezwykle ważnej funkcji komunikacyjnej tego obszaru (połączenie piesze osiedli Nowy Prokocim i Nowy Bieżanów) jak i ochrony rosnących na terenie przyszłego parku roślin (czuwa nad tym pan Tadeusz Stanowski) a także pogodzenia tego z rekreacyjną funkcją parku.

Realizacja tak dużego przedsięwzięcia jakim jest budowa parku z pewnością potrwa kilka lat jednak optymizmem napawa fakt, że zrobiono pierwszy krok w tej sprawie i wkrótce będziemy mogli na łamach naszej gazety zaprezentować Państwu koncepcję „Parku Aleksandry”.

Ewa Wicher

W PODZIĘCIE ZA SERCE

Dzieci i grono pedagogiczne z Przedszkola nr 36 gorąco dziękują pani Marii Antoninie Hołuj za wspaniałą współpracę i bezinteresowne zaangażowanie w życie naszej placówki przejawiające się między innymi: krzewieniem kultury wśród najmłodszych (wyjazdy do filharmonii i muzeów), kształtowaniem postaw proekologicznych (akcja porządkowania terenów wokół rzeki Drwinki, wiosną tego roku).

Życzymy wszelkiej pomyślności, zdrowia i niesłabnącego zapału na niwie pracy społecznej.

Dyrektor Przedszkola – Krystyna Bigosz

Z OSTATNIEJ CHWILI

Ks. Józef Jakubiec Proboszcz Parafii pw. Najświętszej Rodziny planuje wybudowanie kurhanu spełniającego rolę cmentarza, być może na obszarze obecnie planowanego „Parku Aleksandry”.

Ewa Wicher

„Wstańcie, chodźmy! Musicie wygrać walkę o rodzinę!” (Jan Paweł II)

FAMILIADA „ToR” 2004

Kraków – Nowy Bieżanów 24 – 26 września 2004 r.

30–87 Kraków, ul. Aleksandry 1, tel. (012) 658-03-50, tel./fax (012) 659-14-44, pn-pt 8.00–12.00

Konto: 78 1240 1431 1111 0010 0160 8297 z dopiskiem. „Familiada”

ORGANIZATORZY: Parafia p.w. Najświętszej Rodziny Krakowie – Nowym Bieżanowie – Akcja Katolicka, Rodzina Kolpinga, Wspólnota Aktywnie Poszukujących Pracy, wspólnoty parafialne.

WSPÓLORGANIZATORZY: Rada Dzielnicy XII Miasta Krakowa, KS BASZTA, Spółdzielnia Mieszkaniowa NOWY BIEŻANÓW, Dom Kultury w Nowym Bieżanowie, LO XXV, Gimnazjum 30, Gimnazjum 29, Uczniowski KS Gimn.29, SP 24, SP 111.

PROGRAM

PIĄTEK, 24 IX – DZIEŃ MODLITWY

Sanktuarium Bożego Miłosierdzia Bożego w Łagiewnikach:

- 15.00 Godzina Miłosierdzia,
- 15.20 Msza św. W Bazylice Miłosierdzia,
- 16.00 Piesza Pielgrzymka z zapalonym Ogniem Miłosierdzia do Sanktuarium Najświętszej Rodziny,

I stacja: kościół Najśc. Serca Pana Jezusa w Łagiewnikach
II stacja: kościół MB Różańcowej w Piaskach Nowych
III stacja: kościół MB Dobrej Rady w Prokocimiu

Sanktuarium Najświętszej Rodziny w Nowym Bieżanowie

- 20.00 Nabożeństwo Światła i Nadziei
- 21.00 Apel Jasnogórski. Program modlitewno-muzyczny, młodzież franciszkańska,
- 22.00 Różaniec,
CAŁONOCNA ADORACJA NAJŚW. SAKRAMENTU.
- 23.00 Program modlitewno-muzyczny, Oaza Młodzieży,
- 24.00 Msza święta,
- 01.00 – 05.00 adoracja: Apostolstwo Modlitwy, Żywy Różaniec z Rejonami I – V.

SOBOTA, 25 IX – DZIEŃ PRACY, TARGU, SPORTU, KULTURY i WYPOCZYNKU

- 06.00 Roraty Familiadowe, (6.00 – Godzinki, 6.30 – Msza św.)
- „I TARG FAMILIADOWY” w Nowym Bieżanowie*,
od 7.00, deptak,
Prosimy o zainteresowanie swoich rodzin czy firm rodzinnych i znajomych (także spoza Krakowa) możliwością przybycia na I TARG FAMILIADOWY ZE SWOIM STOISKIEM. Na naszym TARGU mogą być owoce, warzywa, galanteria i konfekcja, różne starocie a jeszcze przydatne rzeczy, wyroby chałupnicze itd. **Zgłoszenia: tel./fax: (012) 259-14-44 pn-pt 8.00-12.00 lub (012) 657-05-40,0502-648-636.**

- **IMPREZY SPORTOWE, od 9.00 – 14.00,** obiekty sportowe Klubu „Baszta”, osiedlowych szkół, Domu Kultury,
  - rowerowy tor przeszkód,
  - Turniej Siatkówki o Puchar Prezesa UKS Gimnazjum 29,
  - Turniej Koszykówki o Puchar Prezesa UKS Gimnazjum 29,
  - Tenisa Stołowego o Puchar Wspólnoty Aktywnie Poszukujących Pracy,
  - Turniej Piłki Nożnej o Puchar Prezesa Akcji Katolickiej Archidiecezji Krakowskiej,
  - Bieg Uliczny o Puchar Księdza Proboszcza Parafii Najświętszej Rodziny,
  - cymberegaj, rzutki elektroniczne.

- 11.00 inauguracja jesiennej rundy Piłkarskiej Ligi Lektorskiej, mecz NOWY BIEŻANÓW – RZAKA
- 16.00 towarzyski mecz piłkarski POLICJANCI – LEKTORZY

IMPREZY KULTURALNE

Estrada przy Gimnazjum 30 i LOXXV (ZSO 12), ul. Telimeny 9:

- 14.00 – 16.00 występy grup artystycznych (przedszkoli, „Oratorium”, „Gagatek”),
- 16.45 pokaz sztuki walki: kickboxing,
- 17.00–19.00 występy grup artystycznych (chór Gimnazjum 30, występ 6-latków, tancerze)
- 19.00 Gość Wieczoru – Zuzanna Madejska
Losowanie głównych nagród loterii fantowej,
Wręczenie pucharów zwycięzcom rozgrywek sportowych,
- 20.00 **FAMILIADOWA ZABAWA TANECZNA** z piosenką biesiadną. Prowadzi wodzirej. Rozpoczęcie: na estradzie, plac przed ZSO 12 – dla wszystkich. Od 21.00: sale ZSO 12.

Inne obiekty

- 15.00 Sala Brata Alberta: spektakle Teatru Parafialnego („Czerwony kapturek”, „Kot w butach”),
- 16.00 Dom Kultury, ul. Aleksandry 11: pokaz tańca towarzyskiego oraz Studia Baletowego,
- 18.20 sala teatralna ZSO 12; ul. Telimeny 9: teatr Virtus Verbum Gimnazjum 30 – o problemach współczesnej młodzieży
- 14.00–19.00 sala w ZSO 12: „IMPRESJE WATYKAŃSKIE”, wystawa fotografii Adama Bujaka,
- 20.00 **FAMILIADOWA ZABAWA TANECZNA** z piosenką biesiadną. Prowadzi wodzirej. Rozpoczęcie: na estradzie, plac przed ZSO 12 – dla wszystkich. Od 21.00: sale ZSO 12.

IMPREZY I WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE (w sobotę):

- pokaz młodzieży ze służby maltańskiej, godz. 14.00 – teren zielony przy scenie ZSO 12,
- kiermasz prasy i wydawnictw katolickich,
- Punkt Honorowego Krwiodawstwa, ZSO 12, ul. Telimeny 9, godz. 10.00–16.00,
- punkt pomiaru ciśnienia tętniczego krwi,
- loteria fantowa, „złota rybka”, ogródek zabaw dla dzieci, przejażdżki konne i inne.
- 16.00 towarzyski mecz piłkarski POLICJANCI – LEKTORZY,
- 20.00 „UWŁASZCZENIEMIESZKAŃ SPÓŁDZIELCZYCH” – prof. Adam Biela, Senator RP, przewodniczący Ogólnopolskiego Forum Stowarzyszeń Uwłaszczeniowych, 29 Gimnazjum, ul. Aleksandry,

NIEDZIELA, 26 IX – DZIEŃ PAŃSKI – ŚWIĘTUJEMY ODPUST ŚW. MICHAŁA

- 9.30 Msza św. dla młodzieży o szczęśliwą miłość,
- 12.30 Suma Odpustowa w intencjach parafian, dobroczyńców i pielgrzymów oraz bezrobotnych,
- 17.00 Msza św. dla Jubilatów świętujących w br. 50 i 25-lecie sakramentalnego małżeństwa.

Czcigodnych Jubilatów roku 2004, którzy zechcą we wspólnocie para-

fialnej w Sanktuarium Najśw. Rodziny odnowić sakrament małżeństwa prosimy o zgłoszenie w zakrystii do 19 IX po Mszy św.

IMPREZY I WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE (w niedzielę):

- tradycyjne kramy odpustowe,
- kiermasz cukierniczy.
- „złota rybka”,
- Kiermasz prasy i wydawnictw katolickich,
- **11.00** Seminarium „POSZUKIWANIE SPOSOBÓW WSPOMAGANIA BEZROBOTNYCH”
  - ks. Józef Jakubiec, prob. par. Najśw. Rodziny, Kraków – N. Bieżanów,
  - ks. Krzysztof Kozioł, par. św. Józefa, Kraków – Podgórze,
  - dr Henryk Połcik, wiceprzew. Ogólnopolskiego Forum Stow. Uwłaszczeniowych, Sala Br. Alberta,
- **18.00** Koncert muzyczny „DWA SERDUSZKA” – Zuzanna Madejska z uczniami Gimnazjum Nr 30 i LO XXV.

Zgłoszenia i zapisy udziału w Familiadzie „ToR” 2004:

Centrum dla Bezrobotnych „PRACA-TAK”, ul. Aleksandry 1, tel./fax: (0-12) 659 14 44
od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 12.00.

Sponsoring:

Na liście Sponsorów Familiady „ToR 2004” znajdują się Ofiarodawcy darów powyżej 100 zł. Dary rzeczowe można przekazać osobie z Zespołu Organizacyjnego Familiady „ToR 2004” upoważnionej przez proboszcza.

Dar pieniężny proszę przelać na konto parafii:

Parafia Najśw. Rodziny 30-837 Kraków ul. Aleksandry 1

PeKaO Nr 78 1240 1431 1111 0010 0160 8297

Tytuł: „Familiada”.

Za Zespół Organizacyjny

Stefan Majerczak

Kraków, 09.09.04.

Z PADEREWSKIM W NAZWIE

dokończenie ze str. 1

Jego niezwykłą popularność ugruntowały koncerty w całej Europie, Ameryce, Afryce i Australii. Oddany muzyce nigdy nie pozostawał obojętny wobec dramatycznych losów własnej ojczyzny. Wrazem tego zaangażowania było ufundowanie w Krakowie, „prajcom na chwałę, braciom na otuchę”. Pomnika Grunwaldzkiego z okazji pięćsetnej rocznicy zwycięstwa nad Krzyżakami. Uroczystości jego odsłonięcia stały się ogólnonarodową manifestacją uczuć patriotycznych Polaków ze wszystkich zaborów i z emigracji. Podczas pierwszej wojny światowej Paderewski podjął działalność polityczną stając się orędownikiem odzyskania niepodległości przez Polskę. Wraz z Henrykiem Sienkiewiczem niósł pomoc polskim ofiarom wojny. W dramatycznym czasie odzyskiwania niepodległości przez rok sprawował urząd premiera. Zwieńczeniem politycznej działalności Paderewskiego w okresie pierwszej wojny światowej był jego udział w konferencji pokojowej w Paryżu oraz podpisanie traktatu wersalskiego. Wierny obowiązkowi wobec Ojczyzny Paderewski stanął na czele Rady Narodowej RP. Zmarł 29 czerwca 1941r. w Nowym Jorku a pół wieku później, zgodnie z jego ostatnią wolą, jego prochy spoczęły w Archikatedrze św. Jana w Warszawie.

Święto nadania imienia Patrona Gimnazjum nr 33 rozpoczęła uroczysta msza św. w intencji I. J. Paderewskiego oraz szkoły przyjmującej jego imię, poprowadzona przez Ks. Andrzeja Pieroga, proboszcza parafii pod wezwaniem Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny na os. Rżąka, któremu towarzyszył ks. Proboszcz parafii Kosocice Michał Maciejczyk. Oprawa mszy miała niezwykle patriotyczny i wzruszający charakter. Zabrzmiały piękne słowa wierszy Lechonia i Tuwima, popłynęły dźwięki „Roty” M. Konopnickiej. W czasie

mszy został poświęcony i przekazany młodzieży piękny sztandar ufundowany przez Radę Rodziców. W dniu 23 czerwca odbyła się druga część uroczystości, tym razem w gmachu szkoły. Na akademii i odsłonięcie tablicy pamiątkowej przybyli licznie zaproszeni goście. Część oficjalną zakończył wzniesienie moment odsłonięcia tablicy poświęconej Patronowi ufundowanej przez jednego z rodziców. Pod wyrazistą sylwetką siedzącego przy fortepianie Artysty rzeźbiarz zostały umieszczone słynne słowa wypowiedziane przez Paderewskiego pod Pomnikiem Grunwaldzkim: „Nie dać się ruszyć z ziemi, z wiary, z języka, z ducha polskiego. Stać murem aż przyjdzie odrodzenie.” Akademię zakończyło widowisko artystyczne pt. „I. J. Paderewski – człowiek w poszukiwaniu doskonałości”. Uczniowie ubrani w stroje z epoki przybliżyli zebrany interesującą sylwetkę Patrona, zabrzmiała muzyka Pade-

rewskiego. Zaproszeni goście mieli także okazję zobaczyć wystawę oryginalnych prac plastycznych, albumów, projektów i witraży poświęconych Paderewskiemu wykonanych przez uczniów gimnazjum.

Nie można pominąć faktu, że nadanie imienia Patrona nie mogłoby odbyć się bez ścisłej współpracy dyrekcji i pracowników szkoły ze środowiskiem lokalnym. Dobre relacje między szkołą a rodzicami oparte na wzajemnej życzliwości i zrozumieniu przyniosły wspaniały efekt w postaci sfinalizowania wielkiego przedsięwzięcia wymagającego ogromu pracy i trudu organizacyjnego, jakim było nadanie imienia I. J. Paderewskiego Gimnazjum nr 33. Należy mieć nadzieję, że w przyszłości wychowankowie Gimnazjum im. I. J. Paderewskiego pójdą w ślady wielkiego Patrona, odnosząc sukcesy także w tych dziedzinach, w których działał ten wielki Polak, patriota i artysta.

CMENTARZ BIEŻANOWSKI

Na granicy Bieżanowa i Rżąki przy ul. Mała Góra znajduje się niewielki cmentarzyk mający długą i bogatą historię związaną z dawną wsią a obecnie od 1 stycznia 1973 dzielnicą Bieżanów. Położony jest w odległości 8 km na południowy wschód od centrum Krakowa a 4 km od Wieliczki. W chwili obecnej jest to cmentarz komunalny – zamknięty, bowiem nie zakłada się już nowych grobów. Przyczyna tkwi w bliskości bloków mieszkalnych nowego osiedla Bieżanów liczącego 15 tys. mieszkańców. Na murze frontowym wypisana jest data „Anno Domini MCMXXXVII co mówi, iż w 1930 r. cmentarz został ogrodzony za sprawą wielce zasłużonego dla wsi Bieżanów Proboszcza M. Jacaszka, zm. w 1951 r. i tu pochowanego.

Cmentarz w tym miejscu był już w 1807 r. – kiedy to decyzją ówczesnych władz administracyjnych został przeniesiony z oddalonego o 2 km terenu wokół kościoła parafialnego p.w. Narodzenia Matki Bożej. Ogromną zasługą u Boga i poważaniem u ludzi było chowanie zmarłych w kaplicy kościelnej lub w jej po-

bliżu, stąd decyzja ta została przyjęta z ogromnym niezadowoleniem mieszkańców. Pierwszy, który został pogrzebany na nowym cmentarzu to administrator dóbr dworskich – J. Rodecki w 1808 r.

Staraniem Ks. Proboszcza M. Łączka cmentarz zinwentaryzowano nabrał on obecnego kształtu. W środku postawiono kaplicę cmentarną; zbudowana w latach 1970-1971, poświęcona 4.VII.1971 r. przez Księdza Kardynała Karola Wojtyłę. W niej znajduje się grób dworskiej rodziny Czeczów – władającej tymi terenami do dnia parcelacji w 1945 r.

Cmentarz jest miejscem spoczynku mieszkańców wsi Bieżanów o której zapis historyczny istnieje z 1212 r. Wspominający właściciela dóbr Besanowskiego. Inny zapis pochodzi z 1422 r. mówiący o erygowaniu parafii a późniejszy z XVII w. o budowie przez ks. Jana Foxinsa nowego kościoła w stylu romańskim. Kościół ten to obecne Sanktuarium Maryjne słynące z cudownego obrazu Matki Bożej Bieżanowskiej – patronki kolejarzy do której 8 września ciągną pielgrzym z całej Polski.

Najstarsze groby to grób baronówny Albertyny Herlitzkowej. Znane i zasłużone osoby, które znalazły tutaj miejsce spoczynku to Ks. Józef Kufel – proboszcz bieżanowski – założyciel znanego w całym Cesarstwie Austro-Węgierskim chóru włościan wraz z jej solistką Barbarą Dziób, Paweł Flanek – kapelmistrz orkiestry bieżanowskiej – znanej ze swych koncertów w Parku Krakowskim, uczestnicy powstania z 1863 r. Fr. Jakubowski, S. Moszczyński rotmistrz kawaleri Virtuti Militarii, J. Jędrzejczyk, Z. Szczotkowski odznaczony orderem Polonia Restituta. Trwale w pamięci Bieżanowian zapisał się rodziny: Jaglarzów, Jamków, Jakubców, Dziobów, Jędrzejczyków, Krzemieniów. O nich wszystkich z ogromnym sentymentem pisał w swoich wspomnieniach znany krakowski adwokat J. Aschenbrenner. W Bieżanowie uczczono ich pamięć ulicami. A przede wszystkim pozostali w sercach i umysłach tych, którzy tworzą nową historię Bieżanowa, przekazując nam pewną maxymę „Moris omnia aequat” („Śmierć równa wszystkim”).

Lucyna Nieckula

PROKOCIM W OKRESIE II WOJNY ŚWIATOWEJ

cz. 1

Już pierwszy dzień wojny zapisał się krwawymi ofiarami wśród mieszkańców Prokocimia. Niemieckie samoloty rzuciły bomby na Fabrykę Kabli i tory kolejowe. Ani jedna nie trafiła w cel. Wszystkie spadły na domy w Prokocimiu, Płaszowie i Woli Duchackiej. Właśnie 1 września zginął od bomby Jan Sobesto, ojciec Tadeusza, późniejszego żołnierza Szarych Szeregów i Armii Krajowej, pseudonim „Łoś”.

3 września 1939 r. odprawiono mszę i procesję wokół kościoła. Modlono się o oddalenie od Polaki zagłady.

6 września 1939 r. oskrzydłony od północy i południa Kraków oddany został w ręce Niemców bez walki, lecz już od pierwszych dni okupacji stał się kolebką ogólnopolskiego ruchu oporu.

Na terenie Prokocimia i Woli Duchackiej powstała na przełomie 1939/1940 Tajna Organizacja Wojskowa „Grunwald”. Została ona zorganizowana na bazie przedwojennych drużyn harcerek, drużyny im. Tadeusza Kościuszki w Woli Duchackiej i 17 Kolejowej Drużyny im. Kpt. R. Brandysa w Prokocimiu. Przewodnikiem „Grunwaldu” był „Sternik”, Zdzisław Maciejasz, przedwojenny komendant drużyny im. T. Kościuszki. Od grudnia 1940 r. wychodziła w Prokocimiu gazetka „Trwamy i Przetrwamy”, redagowana przez Józefa Piszczka przy finansowej pomocy dr Juliana Wilka.

W 1941 r. po rozbiciu „Grunwaldu” przez Gestapo w Prokocimiu zawiązała się „Konfederacja Narodu”. Jej trzon tworzyli żołnierze „Grunwaldu” i Szarych Szeregów.

W skład prokocimskiego plutonu Konfederacji wchodziły drużyny: „Szuty” i „Promyto” z zastępami „Wilków”, „Rysi” i „Żbików”.

Latem 1943 r. w ramach akcji scaleniowej, pluton pod dowództwem Tadeusza Pietraszka wszedł w skład 3 batalionu zgrupowania „Żelbet” jako 19 pluton z kryptonimem „Janka” a następnie od

roku 1944 „Marysia”. Żołnierze plutonu prowadzili kolportaż podziemnej prasy, wywiad wojskowy i sabotaż w Fabryce Kabli i na kolei, rozbrajali Niemców i wykonywali wyroki na konfidentach. Ujawnili się w październiku 1945 roku.

Piękną kartę w walce z nieprzyjacielem zapisał lotnicy z Prokocimia. W szeregach lotnictwa walczyło aż 18 lotników z Prokocimia. Zestrzelili 19 samolotów nieprzyjaciela. Walczyli na wszystkich frontach wojny i brali udział w zdobywaniu Berlina.

Gdy wybuchła wojna, część kolejarzy, w tym 52 maszynistów nie zgłosiło się do pracy i dopiero wobec groźby aresztowania przez Gestapo podjęło pracę, by uprawiać sabotaż na kolei. Wielu kolejarzy było członkami ruchu oporu.

Pierwszymi ofiarami hitleryzmu były rodziny żydowskie, które przewieziono do getta. Następnie aresztowano akademika UJ Tadeusza Chmurę i J. Piotrkowskiego pracownika kolei, za kolportowanie ulotek. Następnie całą rodzinę Wojciecha Marchwickiego wywieziono do Oświęcimia.

21. czerwca 1941 r. aresztowano ośmiu księży Augustianów i wywieziono do Oświęcimia, gdzie 17.XI.1941r. zmarł pierwszy proboszcz parafii Prokocimia ksiądz Wilhelm Gaczek. W okresie okupacji niemieckiej aresztowano 113 mieszkańców Prokocimia.

Jak wyglądała nauka dzieci w szkołach i praca nauczycieli można dowiedzieć się z zapisów spisanych na luźnych kartkach przez nieznanego z nazwiska nauczyciela szkoły na Szutrach.

„Działania wojenne opóźniły rozpoczęcie roku szkolnego 1939/1940 o 3 tygodni. Całe grono nauczycielskie w imię uchronienia dzieci od zdżyczenia ich myśli od grozy położenia, przez zatrudnienie ich kilka godzin nauką, zgłosiło się i podjęło dobrowolną pracę szkolną nie finansowaną na razie.

Naukę rozpoczęto 23 września 1939 r. Celem umożliwienia załatwiania bieżących spraw tak gro-

nu nauczycielskiemu jak i młodzieży szkolnej i ich rodzicom Rada Pedagogiczna szkoły ustaliła piątek każdego tygodnia jako dzień wolny od nauki. Dni 1,2 i 3 listopada 1939 r. jako dni zaduszne, były wolne od zajęć służbowych.

Przed Świętami Bożego Narodzenia dzieci najuboższe, miejscowej szkoły powszechnej otrzymały podarunki gwiazdkowe, zakupione przez gminę Prokocim z funduszy przekazanych jej przez Władze Wojskowe.

Ferie świąteczne trwały od 22 XII 1939 r. do 2.I.1940 r. włącznie. W ciągu miesiąca stycznia 1940 r. na zarządzenie władz administracyjnych i szkolnych cała młodzież szkolna oddała wszystkie otrzymane dotąd świadectwa szkolne na ręce wychowawców, a ci na polecenie kierownika szkoły złożyli je do archiwum szkoły. Dzieci uczyły się tylko następujących przedmiotów: religii, języka polskiego, języka niemieckiego, arytmetyki z geometrią, przyrody, rysunków, zajęć praktycznych, gier i zabaw. Frekwencja uczniów i uczennic w styczniu była bardzo słaba. Wpłynął na to silny mróz, który dochodził do -30 C. W dniach 11,12,13, stycznia nauki nie było, bo sal szkolnych nie można było opalić.

Od 7 lutego 40 dzieci fizycznie najstarszych otrzymywało w szkole codziennie po 1 tyżce tranu, przydzielonego w ilości 4 litrów przez Krakowski Komitet Opieki nad Dziećmi i Młodzieżą.

Od 1 marca 1940 r. piątki zostały wypełnione nauką tak, że od tegoż dnia każdego nauczyciela obowiązywał pełny tydzień pracy. Celem uzupełnienia ilości godzin od 8 kwietnia 1940 r. nauka codzienna rozpoczynała się w szkole o godzinie 8 rano czasu letniego. Dotąd od godziny dziewiątej. Ferie wiosenne trwały od 26 marca do 26 marca. Klasyfikacji uczniów za pierwsze półrocze roku szkolnego 1939/1940 dokonano 30 marca.

dokończenie w następnym numerze „Dwunastki”

NASZA OAZA ZIELENI

Pomiędzy Osiedlam Nowy Bieżanów i Nowy Prokocim na terenie Dzielnicy XII znajduje się oaza zieleni popularnie zwana przez mieszkańców „łakami”. Piękny teren zielony będący miejscem rodzinnych spacerów, dziecięcych zabaw, celem wycieczek przedszkolaków i uczniów z pobliskich placówek oświatowych. Ta ostoja zieleni powstała na terenach porolnych w sposób naturalny. Wyjątkowość tego terenu polega na tym, iż znalazły tu dla siebie odpowiednie warunki rośliny leśne. Ich występowanie na zurbanizowanym terenie jest czymś rzadkim. Można tu spotkać między innymi paproć orlice (*pteridium aquilinum*) gatunek występujący w świetlistych lasach iglastych i mieszanych, roślinność wilgotnych łąk i torfowisk niskich. Znajdziemy tu takie gatunki jak: firletka poszarpana, ostrożni, rdest wężownika i jaskry. Na Naszych „łakach” można spotkać również: pałkę wąskolistną, sitowie leśne, goździka

kropkowanego, wilczomleczka sosnka, jastrzębca kosmaczka, macierzankę czy rozchodnika olbrzymiego. To niesamowite, że pomiędzy dwoma olbrzymimi „blokowiskami” ostała się tak cudowna część natury.

Rada Dzielnicy podjęła starania utworzenie na tym terenie parku. W Zarządzie Gospodarki Komunalnej, przy udziale radnych powstaje koncepcja zagospodarowania tego obszaru. Rada dąży do zachowania naturalnego charakteru tego terenu i ochrony jego skarbów, przy

równoczesnym wprowadzeniu elementów programu rekreacyjnego (alejki spacerowe, ścieżki rowerowe, plac zabaw dla dzieci).

Ważną sprawą jest zapewnienie bezpieczeństwa na terenie przyszłego parku. Wszyscy wiemy jak złą sławą cieszą się „łaki”. Jest to obszar na którym bardzo często dochodzi do rozbojów, pobić. Po zmroku mało kto odważy się przejść z jednego osiedla na drugie.

Na przeszkodzie w realizacji projektu stoi przede wszystkim sprawa własności działek. Teren ten, jak wynika z ewidencji gruntów, jest wręcz „poszatowany” na wiele wąskich i długich prywatnych działek. Każda z nich ma innego właściciela, czasem nawet i kilku. Wykup tych terenów od właścicieli jest procesem skomplikowanym, długotrwałym i kosztownym. Staranie o utworzenie parku jednak trwają. Nie podajemy się i mamy nadzieję, iż w niedługim czasie uda nam się zrealizować choć namiastkę tego przedsięwzięcia.

Piotr Czajowski

Korzystałem z:

1. Tadeusz Stanowski; Orlica w Nowym Bieżanowie w Ekoedukacja; Biuletyn PKE; marzec 1998 r.
2. Tadeusz Stanowski; Nasza ziemia-nasza mała ojczyzna w Ekoedukacja; Biuletyn PKE; kwiecień 2000 r.
3. Pismo Ligi Ochrony Przyrody nadesłane do Rady Dzielnicy XII.

Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów

Prężna działalność Koła numer 10

Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów na terenie naszej dzielnicy posiada pięć Kół: nr 1 działa na terenie Bieżanowa, 4-Kozłówek, 11 -Stary Prokocim, 27 -Bieżanów Nowy i numer 10 – Prokocim Nowym.

Do koła numer 10 należy przeszło 100 osób. Swoją siedzibę Zarząd Koła znalazł w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej „Nowy Prokocim” przy ulicy Kurczaba 31.

Koło prowadzi prężną działalność. Zajmuje się sprawami socjalno-bytowymi emerytów i rencistów. W jej ramach udzielana jest pomoc finansowa, organizowane paczki żywnościowe, utrzymywany jest stały kontakt osobami chorymi w domu i szpitalu.

Prowadzona jest również działalność kulturalno-oświatowa. Organizowane są liczne spotkania okolicznościowe min. oplatek, bal karnawałowy, dzień kobiet, andrzejki, walentynki. Członkowie Koła uczestniczą w wyjazdach i imprezach organizowanych przez inne Koła jak i Zarząd Rejonu.

Na terenie dwunastej dzielnicy prężnie działa wszystkie pięć Kół. Miejmy nadzieję, że wystarczy sił aby ta aktywność była nadal tak prężna i przynosiła wiele radości ich członkom.

Spotkania Koła nr 10 odbywają się w każdy wtorek w godzinach od 15.00 do 17.00.

Piotr Czajowski

ZIEMNIAK – TO BRZMI APETYCZNIE I ARTYSTYCZNIE

ZIEMNIAK – można go jeść, można z niego zrobić arcydzieło, można dla niego pisać poematy, można też ..... , i dlatego

Młodzieżowy Dom Kultury im. K.I. Gałczyńskiego Krakowie serdecznie zaprasza do wzięcia udziału we

WRZOSOWYM ŚWIĘCIE ZIEMNIAKA

Na program Świąta złożą się:
KONKURS PLASTYCZNY • KONKURS LITERACKI • KONKURS KULINARNY

A oto szczegóły:

KONKURS PLASTYCZNY obejmuje następujące prace wykonane z ziemniaków (do wyboru): • **biżuterię, pieczęci z jesiennym motywem** (wielkość minim. 5 cm) • **postaci czyli tzw. „KARTOFLINKI”** (oceniąca będzie przede wszystkim oryginalność pomysłu oraz wykonanie).

Ziemniaczane cuda prosimy dostarczyć do MDK ul. Na Wrzosach 57 do dnia 14.X.04 r. (czwartek)

KONKURS LITERACKI: • „Ziemniaczane piure” – czyli konkurs na oryginalny i zabawny wiersz o ziemniaku (w załączeniu odrębny regulamin)

Prace literackie prosimy przesać do MDK ul. Beskidzka 30 do dnia 1. X. 04 r. (piątek)

KONKURS KULINARNY na smaczną, pomysłową, potrawę ziemniaczaną (ziemniaki muszą stanowić podstawę potrawy ale może ona być wzbogacona innymi produktami).

Udział w konkursie prosimy zgłosić telefonicznie do dnia 12.X.04 r. tel. 658-37-94, a kulinarne pyszności przynieść w dniu świętowania tj. 16.X.04 r.(sobota) o godz. 10.00.

WRZOSOWE ŚWIĘTO ZIEMNIAKA ODBĘDZIE SIĘ

16. X. 2004 r. o godz. 11.00 w MDK ul. Na Wrzosach 57

W tym dniu:

- przedstawimy laureatów konkursów
- wręczymy bardzo atrakcyjne nagrody (główna nagroda w konkursie kulinarnym – TOSTER)
- zaprezentujemy nagrodzone prace plastyczne i literackie
- podzielimy się wspólnie upieczonymi ziemniakami
- zaprosimy do zabaw i konkursów z ziemniakiem w tle.

Wszelkich dodatkowych informacji udziela organizator Świąta

– Bożena Kowalska tel. 658-37-94

Z OKAZJI ŚWIĘTA NIEPODLEGŁOŚCI 11 LISTOPADA DLA UCZCZENIA PAMIĘCI
KS. JERZEGO POPIEŁUSZKI W 20-STĄ ROCZNICĘ JEGO MĘCZEŃSKIEJ ŚMIERCI

ZOSTANIE ZORGANIZOWANY

II MAŁOPOLSKI PRZEGLĄD PIEŚNI PATRIOTYCZNEJ 13-14 LISTOPADA 2004 ROKU

W AULI KOŚCIOŁA MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ
Kraków, os. Szklane Domy 7

***

Patronat honorowy:

J. Em. ks. kard. FRANCISZEK MACHARSKI Metropolita Krakowski
PIOTR BORONŃ Przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego

***

Sobota 13 listopada 2004 r. od godz. 9.00 KONCERT PRZEGLĄDOWY
po którym jury wyłoni uczestników koncertu galowego
Niedziela 14 listopada 2004 r. KONCERT GALOWY
poprzedzony Mszą Świętą o godzinie 14.30
z udziałem wyróżnionych chórów, zespołów,
solistów oraz zaproszonych artystów

***

Organizatorzy przeglądu:

- AKCJA KATOLICKA ARCHIDIECEZJI KRAKOWSKIEJ
- DUSZPASTERSTWO HUTNIKÓW PARAFII M.B. CZĘSTOCHOWSKIEJ
- CENTRUM MŁODZIEŻY im. DR HENRYKA JORDANA
- STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ POLSKIEJ PIOSENKI

***

Pisemne zgłoszenia należy nadsyłać do dnia 30.09.2004 r. na adres:
Parafia M.B. Częstochowskiej, Kraków, os. Szklane Domy 7
Tel. (12) 644-73-59 od poniedziałku do piątku w godz. 10.00-14.00.
lub e-mail: majerczak@krakow.ak.org.pl
Strona internetowa www.krakow.ak.org.pl

W zgłoszeniu prosimy podać:

1. Nazwę chóru, zespołu oraz nazwiska wykonawców.
2. Adres i telefon kontaktowy
3. Propozycje, co najmniej pięciu pieśni, w tym jednej powstałej po 1945 r.

Organizatorzy dokonają wyboru dwóch pieśni do przeglądu.

**Informacja Wydziału Gospodarki
Komunalnej i Ochrony Środowiska
Urzędu Miasta Krakowa dla alergików**

UWAGA AMBROZJA!

Ambrozja (*łac. Ambrosia*) jest rodzajem należącym do rodziny Asteraceae. Rodzaj ten obejmuje około 35-40 gatunków. Do najczęściej spotykanych w Europie należą: *A. artemisiifolia* (*A. elatior*), *A. trifida*, *A. tenuifolia*, *A. coronopifolia* (*A. psilostachya*) and *A. maritima*.

Jest to chwast, łatwo rozprzestrzeniający się na nowym terenie. Roślina rośnie na terenach ruderalnych, przy drogach, wzdłuż linii kolejowych, przy stacjach przeładunkowych. Do Europy został sprowadzony ze Stanów Zjednoczonych, przypuszczalnie w transporcie wraz ze zbożem. Rodzimy gatunek europejskim jest jedynie *A. maritima*, występująca na obszarach śródziemnomorskich. Ambrozja rozprzestrzenia się łatwo i szybko dzięki produkcji dużej ilości nasion. Każda roślina produkuje także do setek milionów ziarn pyłku, łatwo roznoszonych przez wiatr. Ambrozja rozprzestrzeniła się w Europie po II wojnie światowej, najpierw na zachodzie Europy, następnie stała się dużym problemem na Węgrzech, Ukrainie. W Polsce występują pojedyncze stanowiska Ambrozji, głównie gatunku *A. artemisiifolia*.

Sezon pylenia występuje późno, od połowy sierpnia do połowy października. Przedłuża sezon pylenia roślin w Polsce. Na podstawie kilkunastoletnich obserwacji aeropalinologicznych należy stwierdzić, iż stężenia roczne są niskie do średnich i nie wykazują tendencji do wzrostu. Stężenie dobowe rzadko przekraczają 40 ziarn/m³ powietrza/ dobę. Przepuszczalnie część ziarn stanowi materiał z tzw. dalekiego transportu.

Ze względu na silne działanie alergizujące prowadzi się stały monitoring ziarn pyłku Ambrozji, aby kontrolować pod kątem ew. wzrostu stężenia ziarn Pyłek Ambrozji może stanowić zagrożenie zdrowotne w okresie pylenia powodując silną alergię dróg oddechowych i skóry. Wzrost stężenia ziarn pyłku w powietrzu (>40ziarn/m³/24 godziny) może wywołać to zjawisko zwłaszcza u chorych z alergią pyłkową, na którą cierpi około 20% populacji.

Należy podjąć wszelkie starania by przez nierozważne działania (niezabezpieczony transport zbóż, niekontrolowane uprawy itd.) nie spowodować rozprzestrzeniania się Ambrozji w Polsce.

Życzenia

Zarząd Dzielnicy XII, Redakcja Dwunastki i koledzy z Rady składają najserdeczniejsze życzenia dla Pana Zbigniewa Kożucha z okazji zawarcia związku małżeńskiego.

Wszystkiego najlepszego, zdrowia i pomyślności z okazji setnych urodzin dla Pani Janiny Gastoł składa Zarząd Dzielnicy XII oraz Redakcja Dwunastki.

Piotr Czajowski – redaktor naczelny

PROKOCIM W OKRESIE II WOJNY ŚWIATOWEJ

Na skutek zarządzenia Urzędu Gubernatorskiego wstrzymano w naszej szkole prowadzenie nauki języka niemieckiego z dniem 23 kwietnia 1940 r. Nauki religii udzielali w klasach niższych ks. Hieronim Struszczał wikary, w klasach VII proboszcz Kurowski jako duszpasterz. Na skutek zarządzenia władz szkolnych o redukcji sił nauczycielskich, zwolniono z dniem 1 maja 1940 r. część nauczycieli. Szkoła nasza należała do tych, które najwcześniej podjęły pracę i szczęśliwie kontynuowały ją, bo nieliczne wypadki zajmowania szkoły na kwatery i to przeważnie w nocy, nie utrudniały prowadzenia nauki.

Z biegiem dni i tygodni napływało coraz więcej dzieci powracających z ucieczki, również i Grono w ciągu października zgłosiło się w całości do pracy. Na 919 uczniów zapisanych na rok szkolny 1940/41 zgłosiło się ponad 600, zaś w ciągu października wracali inni, tak że stan podniósł się do 748, rozdzielonych w 16 oddziałach. Pierwsze 4 miesiące były bardzo trudne, pełne niepokoju. Grono pozostawało bez środków do życia, nie otrzymywało poborów, a pomoc środowiska była tak znikoma, że z trwogą patrzyli wszyscy w przyszłość i nie było żadnych władz szkolnych. Dopiero w styczniu 1940 r. nowy zarząd zorganizował przy Władzy Administracyjnej – Władze Szkolnej, które zajęły się szkolnictwem powszechnym.

W styczniu wypłacono nauczycielom zaliczkowo 200 zł, w lutym po 150 zł. A od marca 1940 wypłacano pobory co miesiąc.

Nowe władze wydały zarządzenie usunięcia ze szkoły dzieci żydowskich, których w tutejszej szkole usunięto w liczbie 14. Zostały one wraz z rodzicami wywiezione do Getta w Podgórzu.

Były to rodziny Klapkolców, Kornhanserów, Armaronitów (zakład blawatniczy), Messingerów (zakład dentystyczny), Wadlerów (sklep spożywczy), Reichów.

Frekwencja młodzieży w szkole był w ciągu całego roku na ogół dość dobra, ale też kilka czynników dodatnich odegrało w tym rolę:

1) że grono było w komplecie
2) że pozostawiono w prawie pełnym spokoju budynki szkolne

3) że tutejsze społeczeństwo pomimo okropnego wyniszczenia spowodowanego ciężką

na początku wojny utratą mienia i rodziny, braku środków do życia, z nielicznymi wypadkami systematycznie posyłało swoje dzieci do szkoły.

Przerw w nauce nie było. Chorób dzieci z kilkoma wypadkami dyfteryi, tyfusu i sezonowymi przebiegami nie było...

Rok szkolny 1939/1940 zakończono 30 czerwca. Z powodu spóźnienia w otrzymaniu blankietów świadectw rozdanie tychże, nastąpiło po nabożeństwie w poniedziałek 1 lipca 1940 r.

Rok szkolny 1942/43 rozpoczęto nabożeństwem w kościele parafialnym o godz. 8 rano, po czym nauka w szkole nr 12 trwała co drugi dzień... (w czasie okupacji Szkołę Ludową na ul. Żabiej oznaczono nr 12, a szkołę na „Szutrach” nr 62)

W związku z panującym zarządzeniem wolno było używać dzieciom do nauki tylko 3 zeszytów: do polskiego, do rachunków i przyrody. Zadania szkolne i rachunkowe prowadzono na oddzielnych kartkach..

Najbiedniejsze dzieci dostały przybory szkolne „gratis” zakupione przez Dyrektora z „funduszu wpisowego”.

W dniach 2-7 XII nauczycielstwo zatrudniono było przy spisie bydła.

Nauka w szkole w tych dniach nie odbywała się.

Ponieważ po Świątach Bożego Narodzenia 1942 r. nauki z powodu oszczędności węglowych nie podjęto 12 stycznia, a dopiero 22 marca, a w naszej szkole zajętej przez wojsko dopiero 1 kwietnia, część Grona nauczycielskiego została zatrudniona jako siła pomocnicza w Urzędzie Statystycznym bądź w Magistracie. W miesiącu lutym 1943 r. dokonało całe grono nauczycielskie spisu rodzinnego młodzieży szkolnej, a w miesiącu marcu uzupełniono owe listy młodzieży”...

Na tym kończy się kronika szkoły z okresu wojny.

Z zachowanych dokumentów wiadomo, że niektóre nauczycielki prowadzili tajne nauczanie. Uczono na nim historii, języka polskiego i geografii. Tajne nauczanie prowadziły:

Stanisława Hauschildowa, Joanna Lelowa, Stefania Słomkówna, Stefania Wilkowa.

W 1940 r. w Prokocimiu została zorganizowana Delegatura Polskiego Komitetu Opiekuńczego. Pierwszym przewodniczącym był ks. Hilary Struszczał.

Delegatura prowadziła kuchnię, która wydawała dziennie 50 obiadów dla biednych. Sprowadziła setki drewniaków tj. obuwia na drewnianej podeszwie, które przekazano dzieciom szkolnym i biednym bezpłatnie, a lepiej sytuowanym za małą odpłatnością.

Na skutek różnych zabiegów delegatury, dziesiątki chłopców i dziewcząt zwolnionych było od przymusowej pracy, aby mogli się uczyć. Część dzieci, które miały ukończony wiek szkolny zaraz na początku wojny hitlerowcy usunęli ze szkoły.

W 1942r. młodzież zatrudniona była przy pracy na stacji kolejowej, gdzie został zorganizowany „Bundiest”. Młodzież pracowała za „liche wyżywienie” przy wykopywaniu żwiru za torami i wywożeniu go na taczkach na stacje kolejowe w Prokocimiu, gdzie poszerzano tory kolejowe z Krakowa na Ukrainę z dwutorowych na czterotorowe. W miejscu na zwirowisku gdzie trwały prace, powstały głębokie doły, w które później napłynęła woda tworząc Bagry

Działalność delegatury Polskiego Komitetu Opiekuńczego wspomagana była przez PKO i miejscową ludność. Oto np. dwaj bracia Kalandykowie, którzy prowadzili sklep spożywczy, w każdą sobotę przysyłali do kuchni dla biednych po 12 chlebów, co za lata delegatury wyniosło 2500 kg.

W listopadzie 1944 r. delegatura sprowadziła 40 dzieci z obozu w Pruszkowie i Niepokalanowa, które mieszkańcy Prokocimia pozabierali pod opiekę do własnych domów. Również duża ilość ludzi ewakuowanych z Warszawy znalazła tu przytułek i miejsca pracy.

W okresie wakacji została utworzona przy parafii prokocimskiej, w szkole półkolonia dla dzieci najbardziej potrzebujących, osieroconych oraz tych, których rodziców wywieziono do obozów. Kolonie prowadzili Augustianie a wspomagał ich metropolita A. Sapiecha własnymi funduszami.

Przez cały okres okupacji niemieckiej Proko-

cim był pozbawiony energii elektrycznej.

W związku z obowiązującymi zakazami zgrupowań nie odbywały się Pasterki ani procesje w Dniu Święta Zmarłych.

W czasie II Wojny Światowej poległo 80 mieszkańców Prokocimia.

Aby uczcić pamięć tych, którzy polegli w czasie II Wojny Światowej w 1971 r. Został wybudowany przez ZBOWiD „Pomnik Pamięci”, który stanął przed SP nr 61. W 2002 r. Towarzystwo Przyjaciół Prokocimia i Rada Dzielnicy XII sfinansowały budowę „Pomnika Lotników”, który stanął przed budynkiem Domu Kultury przy ul. Wrzósów.

Grażyna Fijałkowska

Opracowane w oparciu o materiały historyczne zgromadzone przez Towarzystwo Przyjaciół Prokocimia im. Erazma i Anny Jerzmanowskich.